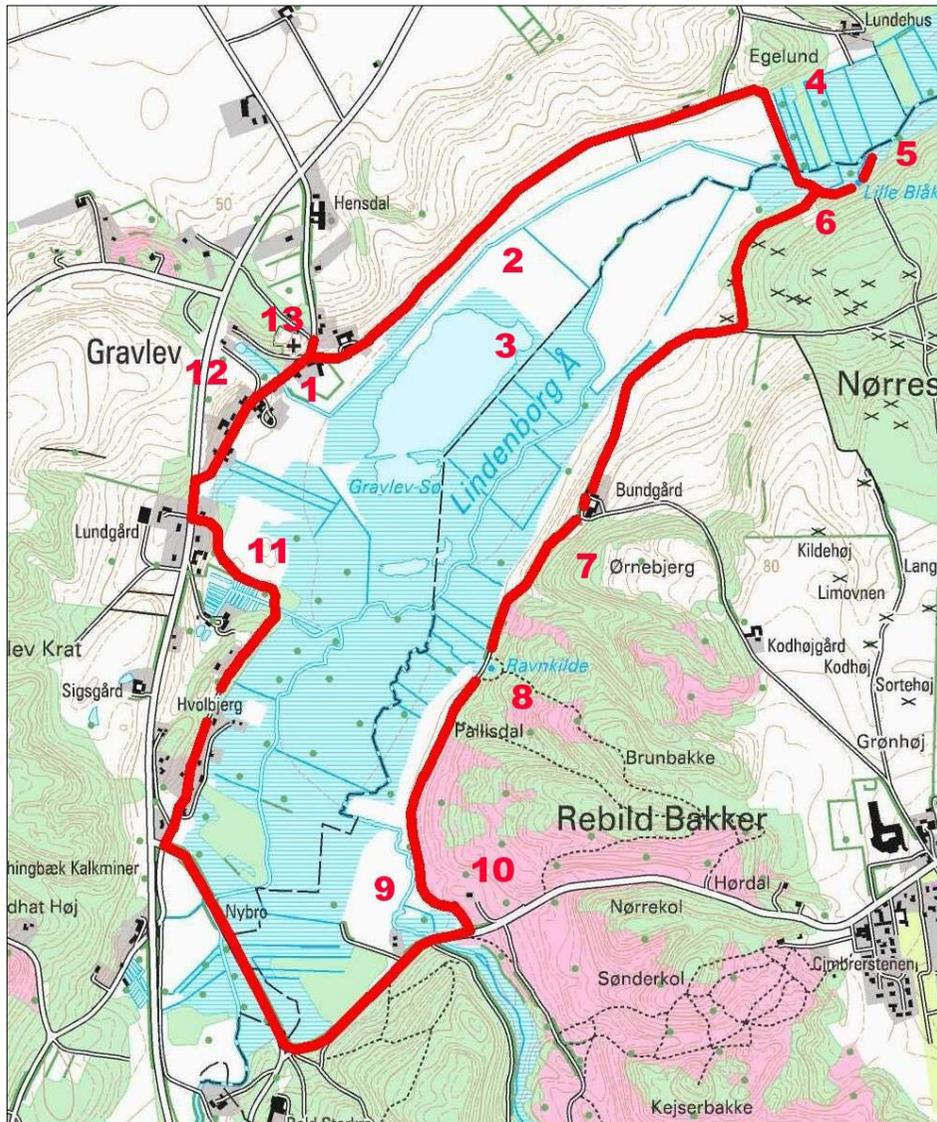

Travetur rundt om Gravlev Sø

Kort © KMS

Lindborg Å

Vadested ved Ravnkilden

Trækunst i Gravlev

Bro over Lindborg Å

Lars Kjærs hus

Lille Blåkilde

Kogers Mølledam

Hulvej i skoven

Troldetræ

Gravlev Kirke

Ser mod Ravnkilden

Rute, billeder og beskrivelse udarbejdet 2005 af
Niels Nørgaard Nielsen for Støvring kommunes Grønne Råd

1: Turen på ca. 7 km kan begynde neden for Gravlev Kirke. Her står en sten til minde om at her ”Paa Kirkens Fortoug” lå først degnens hus, og i 1741 byggedes her byens skole, der lå på stedet frem til 1831. Selve stenen stammer fra fundamentet. Samme år blev en ny skole bygget på den anden side af vejen. Denne skole erstattedes allerede 1913 af skolen lidt ovenfor. Denne fungerede frem til 1955, hvor centralskolen udenfor byen blev bygget – den lukkede 1989 og blev omdannet til forsorgshjem. Skolen fra 1913 fungerer i dag som keramikværksted.

Neden for kirken er to udgæede elmetræer blevet til stor trækunst. Det ene er Jeppe Siig Vestergårds ”Størst af alt er kærligheden”, mens det andet er Anette Bruun Hansens ”Ente”.

2: Gå ned ad den lille grusvej overfor kirken. Vejen ligger mellem bakken til venstre og Gravlev sø til højre. Gravlevdalen er en del af en stor dal, der løber ned gennem Himmerland, fra syd til nord. Dalen er formet af istidens gletschere og smeltevandsstrømme. Trykvandet fra bakkerne skaber et utal af større og mindre kilder langs vejen – til glæde for dyr og planteliv.

3: I Gravlev Ådal var indtil 1890 en sø på ca. 65 ha. Søen og de tilstødende engarealer blev tørlagt af Hedeselskabet og arealet blev herefter anvendt til landbrug. Arealerne var dog af landbrugsmæssig ringe værdi og i dag er søen genskabt i så nogenlunde oprindelig skikkelse. Der er et rigt fugleliv, man kan være heldig at se ravn, grønspætte, svane, fiskehejre, isfugl, vandstær, græshoppesanger, stor tornskade, forskellige gæs og ænder. Går man turen en sommeraften, er der rig mulighed for at høre nattergalen.

4: Efter Heksens Hus og Enghuset kommer man til Egelunden med et rigt fugleliv.

5: Efter at have forceret et pilekrat skal man over en lille bro (et spang). Her bør man tage en lille afstikker til venstre og gå de få hundrede meter hen til Lille Blåkilde, der er den vandrigeste af kilderne i området. Den giver 150 liter vand i sekundet. Typen kaldes en strømkilde, idet vandet fra mange huller strømmer direkte ud af kalken ved foden af bakken. Da landskaberne ovenfor kilderne ligger 70-80 meter højere end bakkefoden, er vandet under stort tryk, når det vælder ud i kilderne. På vej hen til kilden ser man mange andre små bassin-kilder, hvor vandet kommer hvirvlende op i små vandhuller mellem græstuerne. Det er et flot syn at gå ud for at se, hvor vandet fra Lille Blåkilde løber ud i Lindenberg Å. Her kan man fornemme hvor meget vand (50 år gammelt regnvand), der kommer fra kilden.

6: Gå tilbage til engen ved spang’et og fortsæt ad stien ind i skoven ved det store Trolde-træ.

7: Turen før og efter Ravnkilde går gennem en til tider troldeskovsagtig bøgeskov med hule træer i de forunderligste former. I skoven er der oldtidshøje, jordfaldshuller og gamle hulveje, der alle fører ned til vadestedet, som ved Lille Blåkilde førte over Lindenberg Å og videre mod nord. Én af de smukkeste dale, der passerer, er Pallisdalen.

8: Når man kommer til stedet, hvor en vandstrøm løber tværs over vejen, er man ved Ravnkilden. Man kan enten passere ved at benytte trædestenene eller gå ad stien bagom den halvcirkelformede kilde. Kilden er en såkaldt sumpkilde, hvor vandet pibler ud af bakken et utal af steder. Kilden giver ca. 60 liter vand i sekundet. Kilden er dækket af bla. a. grov tufmos, og der lever laverestående dyr, der er relikter fra istiden. De har her som arter overlevet pga. det konstant 7°C kolde vand. Vandet er klart og smager rigtig godt, helsekost-folk henter det i dunke. Vandet blev fra slutningen af 1800-tallet ledt videre i en grøft ud til Kousbækken og derfra videre til Lindenberg Å. I 1996 blev det gamle løb tværs over engen genoprettet. Om foråret og efteråret kan man til tider høre en kraftig larm fra kilden; sagnet siger, det er Thor i sin vogn, der stiger op fra kilden. Det kunne jo også være store mængder fugle, der laver larmen.

9: Lige før man kommer til hulvejen, ses et større kildeområde. Det er en del af Kousbækkens begyndelse. Den store vold, der afgrænser området, er dæmningen fra dengang, der på stedet lå en vandmølle, Kogers Mølle fra 1500-tallet. Det meste af Kousbækken har sit udspring i Stendalen og afgiver 80 liter vand i sekundet.

10: Lige overfor, oppe i bakkerne, ligger Lars Kjærs hus; nu et lille museum, der er mindestue over krybskytten Lars Kjær og han kone, spåkonen Marie. Når flaget er oppe er museet åbent. Nøglen kan i øvrigt lånes på Rold Storkro.

11: Efter ad asfaltvejen at have passeret det sumpede engområde og derefter Lindenberg Å, drejer man til højre ad Hvolbjerg. Lige før kan kommer til Gravlev, kan man ved det nedlagte dambrug se den nyligt genetablerede Egebæk Kilde, der med en afstrømning på 30 liter i sekundet har leveret vand til Egebæk Mølle, der først fungerede som kornmølle, siden som elektricitetsværk for Gravlev og Oplev.

12: Gravlev Kilde, der giver over 100 liter i sekundet, ligger helt oppe ved skråningen mod Klokkebakken og landevejen. Den leverede indtil 1991 frisk vand til et dambrug, som nu er nedlagt. Kilden fremtræder som en bassinkilde, hvorfra vandet, suppleret med vand fra andre småkilder, strømmer ad et anlagt, bugtet forløb hen over engen til Gravlev Sø. Den gamle helligkilde ved foden af Klokkebakken indgår nu som del af Gravlev Kilde. På den anden side af vejdæmningen ligger ”Djævlesvinget”, en rest af den gamle landevej, nedlagt 1938. Man kan opleve stedet som en slags tidslomme.

13: Turen kan slutes af med et besøg ved Gravlev Kirke. Den består af romansk kor og skib og sengotiske tilbygninger. Indvendigt smukt og enkelt udstyret. På kirkegården ligger billedhuggeren Anders Bundgaard begravet; det var ham der skabte Gefionspringvandet i København og Kimbrertyren i Aalborg. På hans gravsten ligger en lille statue, formet af ham selv, forestillende en pige, kaldet Hedepigen. Hun ligger så hun kigger lige mod Ravnkilden på den anden side af Gravlev Sø. Fra kirkegården er der en imponerende flot udsigt over hele området. Kirken er åben hverdage fra 8 til 16 og i forbindelse med gudstjenester.

På www.stoevringlokalarkiv.dk findes flere oplysninger om lokalområdets historie.